

Dangosyddion Cenedlaethau'r Dyfodol arfaethedig sy'n cael eu mesur gan ddefnyddio'r Arolwg Cenedlaethol Cymru

Mae'r ddogfen hon yn nodi pa ddangosyddion Cenedlaethau'r Dyfodol arfaethedig a allai gael eu casglu drwy'r Arolwg Cenedlaethol Cymru. Mae'n gosod allan cwestiynau'r arolwg fel y maent yn holiadur drafft 2016-17. Bydd unrhyw newidiadau i'r dangosyddion a wnaed o ganlyniad i'r ymgynghoriad cyhoeddus yn cael ei adlewyrchu yn yr arolwg yn y blynyddoedd i ddod.

Bydd Arolwg Cenedlaethol Cymru yn darparu data o ansawdd uchel. Mae'n defnyddio cynllun hap-sampl, sef y 'safon aur' ar gyfer arolygon cymdeithasol. Mae hyn yn golygu bod ymatebwyr yn cael eu dewis ar hap i sicrhau bod y canlyniadau mor gynrychioliadol â phosibl o'r gymdeithas gyfan, gan gynnwys y grwpiau sy'n anodd eu cyrraedd, fel gweithwyr ifanc. Bydd yr arolwg yn cael ei gynnal wyneb yn wyneb yng nghartrefi ymatebwyr gan gyfwelwyr proffesiynol a hyfforddedig, sy'n helpu ansawdd y data drwy gael cyfradd ymateb uchel. Bydd yn holi sampl o 12,000 o bobl y flwyddyn. Er mai canran fechan o boblogaeth Cymru yw hon, pan gynlluniwyd yn gywir (fel mae'r Arolwg Cenedlaethol wedi cael ei gynllunio) mae'r maint sampl hon yn ddigon i roi canlyniadau o safon uchel a chynrychioliadol sy'n creu darlun o Gymru yn ei chyfanrwydd. Mae hefyd, yn caniatáu dadansoddiad gan wahanol is-grwpiau o'r boblogaeth ac ardaloedd awdurdodau lleol.

Lle y bo'n bosibl, mae cwestiynau'r arolwg wedi cael eu cymryd o arolygon mawr eraill wyneb yn wyneb sy'n golygu eu bod yn gweithio'n dda ac yn caniatáu i'r canlyniadau gael eu cymharu dros amser a chyda gwahanol wledydd. Cafodd cwestiynau newydd yr Arolwg Cenedlaethol eu profi a'u mireinio i sicrhau eu bod yn casglu gwybodaeth gadarn.

Mae'r arolwg yn cael ei gynnal gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol a bydd yn cael ei asesu'n annibynnol ar gyfer ei hansawdd gan yr Awdurdod Ystadegau y Deyrnas Unedig.

3	Mae pobl yn dewis ffyrdd iach o fyw
Wedi'i fesur yn ôl	Y ganran o'r oedolion (16+ oed) sydd â phedwar neu bum ymddygiad iach o ran eu ffordd o fyw (peidio ag ysmegu, pwysau iach, bwyta pum dogn o ffrwythau neu lysiau y dydd, peidio ag yfed mwy na'r canllawiau a dilyn y canllawiau o ran gweithgarwch corfforol).
Cwestiynau Arolwg Cenedlaethol Cymru	Ysmegu – A ydynt yn ysmegu, ac os felly pa mor aml? Pwysau iach – Cyfrifo BMI gan ddefnyddio uchder a phwysau'r ymatebydd Bwyta pum ffrwyth neu lysiau bob dydd – Cyfres o gwestiynau am y ffrwythau a llysiau a fwyteir ddoe Dim yfed yn fwy na'r canllawiau – Cyfres o gwestiynau sy'n mesur faint o alcohol y mae pobl yn yfed yn arferol a dros y saith diwrnod diwethaf

	Bodloni canllawiau gweithgaredd corfforol – Amser a dreulwyd yn cerdded, a gwneud gweithgarwch corfforol cymedrol ac egnïol yn ystod y 7 diwrnod diwethaf

13	Pobl sy'n gallu fforddio nwyddau a gweithgareddau pob dydd
Wedi'i fesur yn ôl	Cwestiynau yn yr Arolwg Cenedlaethol a ddefnyddir i lunio mesur o'r ganran o'r aelwydydd sydd mewn amddifadedd sylweddol.
Cwestiynau Arolwg Cenedlaethol Cymru	Tair set o gwestiynau am amddifadedd materol cartrefi, pensiynwyr a phlant. Enghraifft o gwestiynau bob set: Cartrefi – Oes gennych chi (a'ch teulu / a'ch partner) ddigon o arian i gadw eich cartref wedi ei addurno'n dda? Pensiynwyr – Ydych chi'n mynd i drin neu dorri'ch gwallt yn rheolaidd? Plant – Oes gan eich plentyn got gynnes ar gyfer y gaeaf? Datblygwyd y cwestiynau am amddifadedd materol i'w defnyddio yn yr Arolwg Adnoddau Teuluoedd. Mae sgôr amddifadedd materol cyffredinol yn cael ei chyfrifo ar gyfer pob ymatebydd yn seiliedig ar eu hatebion.

14	Pobl sy'n fodlon yn eu gwaith
Wedi'i fesur yn ôl	Y gyfran o'r bobl mewn gwaith sy'n dweud eu bod yn fodlon neu'n fodlon iawn yn eu gwaith.
Cwestiynau Arolwg Cenedlaethol Cymru	Ar raddfa o ddim i 10, lle mae dim yn golygu 'ddim yn fodlon o gwbl' a 10 yn golygu 'yn hollol fodlon', ar y cyfan, pa mor fodlon ydych chi gyda'ch swydd ar hyn o bryd?

15	Pobl sy'n fodlon ar yr ardal y maent yn byw ynddi
Wedi'i fesur yn ôl	Y ganran sy'n fodlon ar yr ardal leol fel lle i fyw.
Cwestiynau Arolwg Cenedlaethol Cymru	Ar y cyfan, pa mor fodlon neu anfodlon ydych chi gyda'ch ardal leol fel lle i fyw?

16	Naws cymuned
Wedi'i fesur yn ôl	Y ganran o bobl, pan ofynnir iddynt, sy'n cytuno eu bod yn perthyn i ardal, bod pobl o gefndiroedd gwahanol yn cyddynnu'n dda, a hefyd eu bod yn trin ei gilydd â pharch.
Cwestiynau Arolwg Cenedlaethol Cymru	I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau canlynol...? – rwy'n perthyn i fy ardal leol. – I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r datganiad hwn. – Mae pobl yn fy ardal leol yn trin ei gilydd â pharch ac urddas.

17	Mae pobl yn teimlo y gallant gyfrannu at benderfyniadau lleol
Wedi'i fesur yn ôl	Y ganran sy'n teimlo'u bod yn gallu dylanwadu ar benderfyniadau lleol sy'n effeithio ar eu hardal leol.
Cwestiynau Arolwg Cenedlaethol Cymru	I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r datganiad canlynol – Rwy'n gallu dylanwadu ar benderfyniadau sy'n effeithio ar fy ardal leol.

18	Pobl sy'n gwirfoddoli
Wedi'i fesur yn ôl	Y gyfran o'r bobl sy'n gwirfoddoli.
Cwestiynau Arolwg Cenedlaethol Cymru	Gwirfoddoli yn ffurfiol – Pa rai o'r clybiau a'r sefydliadau hyn, os o gwbl, ydych chi'n rhoi amser iddyn nhw am ddim ar hyn o bryd? ○ Corff elusennol ○ Ysgol neu grŵp person ifanc ○ Grŵp tenantiaid / preswylwyr neu warchod cymdogaeth ○ Grŵp crefyddol ○ Grŵp / sefydliad pensiynwyr ○ Clwb chwaraeon ○ Grwpiau celfyddydol (megis drama, cerddoriaeth, celf neu grefft) ○ Grŵp amgylcheddol ○ Clwb neu sefydliad arall ○ Dim un o'r rhain – Tua faint o oriau yw'r cyfanswm rydych chi wedi'i dreulio yn helpu'r clwb / clybiau neu sefydliad[au] hwn/hyn dros y pedair wythnos diwethaf? Datblygwyd y cwestiynau uchod i'w defnyddio yn yr Arolwg Cenedlaethol 2016-17 ar ôl adolygu dulliau presennol o fesur gwirfoddoli mewn arolygon cartref eraill.

	Gwirfoddoli yn anffurfiol / gofalu - A ydych chi'n gofalu am aelodau o'ch teulu, ffrindiau, cymdogion neu eraill, neu'n rhoi unrhyw help neu gymorth iddynt, oherwydd salwch neu anabledd corfforol neu feddyliol hirdymor, neu broblemau sy'n gysylltiedig â henaint? o Nac ydw o Ydw, 1-19 awr yr wythnos o Ydw, 20-49 awr yr wythnos o Ydw, 50+ awr yr wythnos

19	Pobl sy'n fodlon ar eu gallu i gael at gyfleusterau a gwasanaethau
Wedi'i fesur yn ôl	Mesur goddrychol o fodlonrwydd pobl ar eu gallu i gyrraedd/cael at y cyfleusterau a'r gwasanaethau y mae arnynt eu hangen. Heb ei ddatblygu eto.
Cwestiynau Arolwg Cenedlaethol Cymru	I'w datblygu ar gyfer Arolwg Cenedlaethol 2017-18.

20	Pobl sy'n teimlo'n ddiogel yn eu cymunedau
Wedi'i fesur yn ôl	Y ganran o'r bobl sy'n teimlo'n ddiogel ym mhob un o'r sefyllfaoedd canlynol: gartref, wrth gerdded yn yr ardal leol, ac wrth deithio (pob dull cludiant).
Cwestiynau Arolwg Cenedlaethol Cymru	- Ydych chi'n teimlo'n ddiogel yn cerdded yn eich ardal wedi iddi dywyllu? - Pa mor ddiogel neu anniogel byddwch chi'n ei deimlo yn y sefyllfaoedd canlynol? o Gartref wedi iddi dywyllu o Wrth deithio ar drafnidiaeth gyhoeddus wedi o Wrth deithio mewn car wedi iddi dywyllu

21	Pobl sy'n teimlo'n unig
Wedi'i fesur yn ôl	Graddfa unigrwydd De Jong Gierveld.
Cwestiynau Arolwg Cenedlaethol Cymru	Nodwch ar gyfer pob un o'r datganiadau canlynol, i ba raddau y maen nhw'n berthnasol i'ch sefyllfa, y ffordd rydych chi'n teimlo yn awr. - Rwy'n teimlo gwacter yn gyffredinol. - Rwy'n gweld eisiau cael pobl o fy nghwmpas. - Rwy'n aml yn teimlo fel fy mod yn cael fy niystyru. - Mae digonedd o bobl rwy'n gallu dibynnu arnyn nhw pan fod gen i broblemau. - Mae llawer o bobl rwy'n gallu ymddiried yn gyfan gwbl

	ynddyn nhw. – Rwy'n teimlo'n agos at ddigon o bobl. Mae sgôr unigrwydd ei gyfrifo ar gyfer pob ymatebydd yn seiliedig ar eu hatebion.

22	Llesiant meddyliol cadarnhaol i bawb
Wedi'i fesur yn ôl	I'r rhai sy'n 16 oed neu drosodd, llesiant meddyliol yn ôl Graddfa Llesiant Meddyliol Warwick-Caeredin (WEMWBS). Y mesuriad i gael ei gadarnhau ar gyfer plant.
Cwestiynau Arolwg Cenedlaethol Cymru	Isod ceir datganiadau ynglŷn â theimladau a meddyliau. Dewiswch yr ateb sy'n disgrifio orau eich profiad o bob un dros y pythefnos diwethaf. – Rwyf wedi bod yn teimlo'n obeithiol am y dyfodol – Rwyf wedi bod yn teimlo'n ddefnyddiol – Rwyf wedi bod yn teimlo wedi ymlacio – Rwyf wedi bod â diddordeb mewn pobl eraill – Rwyf wedi bod â digon o egni – Rwyf wedi bod yn ymdrin â phroblemau'n dda – Rwyf wedi bod yn meddwl yn glir – Rwyf wedi bod yn teimlo'n dda amdanaf fi fy hun – Rwyf wedi bod yn teimlo'n agos at bobl eraill – Rwyf wedi bod yn teimlo'n hyderus – Rwyf wedi gallu dod i benderfyniadau ar fy mhen fy hun – Rwyf wedi bod yn teimlo fy mod yn cael fy ngharu – Rwyf wedi bod â diddordeb mewn pethau newydd – Rwyf wedi bod yn teimlo'n llawen

25	Pobl sy'n ymwneud â'r celfyddydau, diwylliant a

	threftadaeth
Wedi'i fesur yn ôl	Y ganran o'r bobl (16+ oed) sy'n bresennol neu'n cyfranogi mewn gweithgareddau ym maes y celfyddydau, diwylliant neu dreftadaeth o leiaf 3 gwaith y flwyddyn.
Cwestiynau Arolwg Cenedlaethol Cymru	Mynychu - Pa mor aml mae'r ymatebydd yn mynd i ddiwyddiadau neu weithgareddau celfyddydol, e.e. y sinema, cerddoriaeth fyw, i weld drama neu orielau celf. Cyfranogiad - Pa mor aml ymatebydd yn cymryd rhan mewn gweithgareddau celfyddydol, ee cerddoriaeth, drama neu ddawns Lle hanesyddol / treftadaeth - A yw ymatebydd wedi ymweld â lle hanesyddol / safle treftadaeth yn y 12 mis diwethaf Amgueddfeydd - Ydy'r ymatebydd wedi ymweld ag amgueddfa yn ystod y 12 mis diwethaf

26	Pobl sy'n defnyddio'r Gymraeg yn eu bywydau beunyddiol
Wedi'i fesur yn ôl	Y ganran o'r oedolion sy'n siarad mwy nag ychydig eiriau o Gymraeg ac yn siarad Cymraeg yn feunyddiol a'r ganran o'r plant sy'n rhugl ac yn siarad Cymraeg gartref.
Cwestiynau Arolwg Cenedlaethol Cymru	Ar gyfer oedolion 16 oed a throsodd: - Allwch chi siarad Cymraeg? - Pa un o'r opsiynau yma sy'n disgrifio orau eich gallu i siarad Cymraeg? o Rwy'n siarad Cymraeg yn rhugl o Rwy'n gallu siarad rhywfaint o Gymraeg o Rwy'n gallu siarad ychydig o Gymraeg yn unig o Rwy'n gallu dweud ychydig eiriau yn unig - Ydych chi'n siarad Cymraeg yn ddyddiol, yn wythnosol, yn llai aml, neu byth?

27	Pobl sy'n cymryd rhan mewn chwaraeon
Wedi'i fesur yn ôl	Cyfranogiad mewn gweithgareddau chwaraeon deirgwaith neu fwy yr wythnos, wedi'i fesur ar wahân ar gyfer plant ac oedolion.
Cwestiynau Arolwg Cenedlaethol Cymru	- Ydy'r ymatebydd wedi cymryd rhan mewn gemau neu weithgareddau awyr agored yn ystod y 4 wythnos diwethaf. o Pa mor aml mae'r ymatebydd wedi gwneud hyn yn y 4 wythnos ddiwethaf

	- Ydy'r ymatebydd wedi cymryd rhan mewn gweithgareddau awyr agored yn y 4 wythnos diwethaf? o Pa mor aml mae'r ymatebydd wedi gwneud hyn yn y 4 wythnos ddiwethaf- Ydy'r ymatebydd wedi cymryd rhan mewn gemau neu weithgareddau dan do yn y 4 wythnos diwethaf. o Pa mor aml mae'r ymatebydd wedi gwneud hyn yn y 4 wythnos ddiwethaf ?